

Sygn. akt III CSK 371/16

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku Gminy Z.
przy uczestnictwie S. W.
o wpis w księdze wieczystej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 11 maja 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 14 czerwca 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 120
(sto dwadzieścia) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Gmina Z. wniosła o odłączenie z księgi wieczystej (...) działek ewidencyjnych [...]4 i [...]8, założenie dla nich nowej księgi wieczystej i wpisanie w niej prawa własności na rzecz wnioskodawczynie, powołując się na decyzję o zatwierdzeniu podziału nieruchomości uczestnika S. W. oraz wypis z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jako dowód, że działki te zostały wydzielone pod drogi publiczne i przeszły na własność Gminy na podstawie art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 2147 ze zm. – dalej „u.g.n.”). W sprawie orzeczenia odmowne kolejno wydawali referendarz, Sąd Rejonowy w K. oraz Sąd Okręgowy w K., który rozpatrywał sprawę na skutek apelacji wnioskodawczynie i oddalił ten środek zaskarżenia postanowieniem z dnia 14 czerwca 2016 r. Wszystkie niekorzystne dla wnioskodawczynie orzeczenia wydane zostały z powołaniem się na zapis w decyzji o zatwierdzeniu podziału nieruchomości, według którego podział ten następował pod warunkiem, iż przy zbywaniu wydzielonych działek zostanie ustanowiona służebność przejazdu i przechodu do publicznej drogi gminnej (dz. Nr [...]2) po działkach nr [...]8 i [...]4, na rzecz każdorazowych właścicieli działek: nr [...]5, nr [...]6 i nr [...]7. Sądy oceniły, że nie stanowi on podstawy do ustalenia, że wskazywane przez wnioskodawcę działki wydzielone zostały pod drogi publiczne.

W skardze kasacyjnej opartej na obydwu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. wnioskodawczynie zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 98 § 1 u.g.n., polegającą na przyjęciu, że do przejścia prawa własności niezbędne jest zawarcie rozstrzygnięcia w tej materii w decyzji o zatwierdzeniu podziału nieruchomości. Uchybienie przepisom postępowania wnioskodawczynie upatrywała w niewłaściwym zastosowaniu art. 626⁹ k.p.c., wskutek nieuzasadnionego stwierdzenia przeszkody do dokonania wpisu. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji ewentualnie wydanie w tym zakresie orzeczenia co do istoty sprawy przez Sąd Najwyższy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawczynie uczestnik postępowania S. W. wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia tej skargi do

rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżąca uzasadniła potrzebę rozpatrzenia wniesionej skargi wystąpieniem przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to znaczy ujawnieniem się istotnego zagadnienia prawnego. Zagadnienie to sformułowała w formie pytania, czy wydanie decyzji w przedmiocie podziału nieruchomości na podstawie art. 98 ust. 1 u.g.n. stanowi podstawę przeniesienia prawa własności w stosunku do wydzielonej części działki, przeznaczonej pod drogi publiczne i czy w takim wypadku do skutecznego przeniesienia własności konieczne jest osobne, wyraźne wyrzeczenie w treści decyzji, mimo że skutek ten występuje z mocy samego prawa, i czy pod pojęciem drogi publicznej rozumie się także gminne drogi wewnętrzne, które będą mogły zostać przekształcone w drogę publiczną. Ponadto wyjaśnienia wymaga również, zdaniem skarżącej, z jakim zdarzeniem należy wiązać skutek w postaci przejścia prawa własności.

Istotne zagadnienie prawne może stanowić podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jeżeli rzeczywiście występuje w sprawie, kwestii prawnej nie można bowiem rozpatrywać w oderwaniu od ustalonego stanu faktycznego. Konieczne jest także, aby zagadnienie to nie zostało dotychczas należycie wyjaśnione (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca

2016 r., II PK 247/15, Lex nr 2147281). Problem wskazany przez wnioskodawczynię nie występuje w niniejszej sprawie, a ponadto nie budzi wątpliwości, wobec jednolitej wykładni art. 98 § 1 u.g.n. przyjętej w piśmiennictwie i orzecznictwie, której przykładem są także orzeczenia przywołane przez skarżącą. Wskazany przepis rozumiany jest jako podstawa przejścia z mocy prawa na własność odpowiedniego podmiotu działek gruntu wydzielonych pod drogi publiczne. Pojęcie, rodzaje dróg i podmioty, którym wyłącznie może przysługiwać prawo własności nieruchomości zajętych pod drogi publiczne określonych kategorii wyznaczają przepisy ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 1440), które wyjaśniają też status dróg wewnętrznych (art. 7 ust. 1 ustawy). Ponadto Sąd Okręgowy nie dlatego oddalił apelację, że opowiedział się za koniecznością zamieszczenie w decyzji o zatwierdzeniu podziału orzeczenia o przejściu na własność Gminy działek objętych wnioskiem, lecz dlatego, że uznał, iż treść decyzji nie wskazuje, aby działki objęte wnioskiem zostały wydzielone z przeznaczeniem pod drogę publiczną. Wypowiadanie się o kwestiach przedstawionych przez wnioskodawczynię jako istotne zagadnienie prawne jest więc zbędne do rozstrzygnięcia sprawy.

Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., uzasadniające rozpatrzenie skargi kasacyjnej wnioskodawczyni. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z § 5 pkt 5 oraz § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).